

„NUMELE DE POCIUMB“ ÎN RELAȚIA STRUCTURI SOCIALE — ANTROPONIMIE ÎNTR-UN SAT BĂNĂȚEAN (BELINȚ — JUD. TIMIȘ)

Simion Dănilă

1. Un teren dintre cele mai fertile pe care se poate întîlni sociologia cu lingvistica este — credem — acela al raporturilor ce se stabilesc între structurile sociale și antroponimie, în măsura în care strînsa condiționare a numelui de persoană de viață individului uman și de evoluția grupului social din care acesta face parte se reflectă în întregul sistem onomastic¹.

A devenit aproape un loc comun constatarea că în structura antroponimică se oglindește situația socială a unei persoane, starea sa civilă, „capacitatea juridică a unei persoane de a-și exercita drepturile și datoririile familiale sau cutumiare ce decurg din posesia firească a numelui“². E drept însă că această caracteristică a antroponimiei este recunoscută mai ales pentru stadiul din trecut al numelor, ba chiar se afirmă de către unii cercetători că „în alcătuirea numelor actuale de persoane nu se mai reflectă decît puțin din starea socială și personalitatea juridică a purtătorului. Numele de persoane nu mai spun astăzi nimic despre starea socială a purtătorului“³. Ceea ce credem că este puțin exagerat, cîtă vreme nu se face o disociere între numele de familie, numele de botez și celelalte nume și se face abstracție de faptul că studiul numelui de persoane în strînsă legătură cu grupul social interesează nu numai în măsura în care acesta se mulează personalității individului purtător, ci și pentru felul în care el devine oglinda unei întregi colectivități sociale, a unui ansamblu de relații interumane. Sînt nume pe care omul le moștenește, după cum sînt nume pe care le pierde sau le dobîndește în grupul sau microgrupul în care se integrează. Tocmai dinamica aceasta a constituirii sub ochii noștri a numelor de persoană într-o comunitate rurală (Belinț — jud. Timiș) am urmărit s-o surprindem în cercetarea noastră.

2. În paginile de față însă vom expune numai constatările referitoare la *numele de pociumb*. Căci în Belinț, ca dealtfel în multe alte comunități sătenești, o persoană poartă obligatoriu trei nume: două sînt

---

¹ Aspect neabordat de Liliana Ionescu-Ruxăndoiu și Dumitru Chițoran în crestomația *Sociolingvistica. Orientări actuale*, București, Editura didactică și pedagogică, 1975, dar pentru care Marica Pietreanu propune termenul *socio-onomastică* (*O cercetare de „socio-onomastică“ aplicată la material românesc*, în volumul colectiv *Studii de onomastică*, Cluj-Napoca, 1976) și citează ca precursori ai acestei subdiviziuni a onomasticii pe Șt. Pașca, H. H. Stahl, Al. Graur.

² Romulus Vulcănescu, *Etnologie juridică*, București, Editura Academiei R.S.R., 1970, p. 116.

³ *Ibidem*, p. 109.

moștenite — *numele de familie* și *numele de pociumb* (în grai, *pošump*), iar unul se dobîndește printr-un act ritual — *numele de botez*, a cărui selectare este o treabă ce privește exclusiv familia și rudele apropiate. Adesea, acestora li se adaugă al patrulea nume: *batjocura* (*băžocura*) sau *porecla* (*prolēca*), de asemenea dobîndit (dar printr-un act nonritual), grație unei selecții făcute de comunitate.

Dacă numele de botez este o reflectare a unei tradiții sau mentalități de familie (cauzate social), batjocura este reflectarea personalității individului în conștiința colectivului — social sau profesional — din care face parte acesta. Ambele nume dobîndite sînt, fiecare în felul lui, relevante, spun ceva despre microgrupul individului sau despre individ. În schimb, numele de familie și numele de pociumb, purtate de toți membrii aceleiași familii, și-au pierdut valoarea expresivă, avînd însă funcția de identificare, de indicare a apartenenței individului la o familie și funcția juridică de exercitare a unor drepturi și obligații.

Dar ce reprezintă *numele de pociumb*? Și de ce nu utilizăm termenul de *supranume*? În lingvistica noastră nu s-a ajuns la un consens unanim în ceea ce privește conținutul noțiunii de *supranume*, denumirea aceasta indicînd, de la autor la autor, de fiecare dată altceva. De aceea, oricine a făcut studii de onomastică a simțit nevoia să precizeze accepțiunea în care utilizează *supranumele*, încît termeni ca *supranume* și *poreclă* au ajuns să aibă o poziție foarte fragilă în terminologia lingvistică⁴.

La această situația s-a ajuns datorită faptului că cercetătorii au plecat de la funcția de identificare și de sancționare onomastică a așa-ziselor supranume, neglijînd o realitate mult mai evidentă, de ordin social-economic, aceea a proprietății, a *locului* pe care-l deține o gospodărie în

---

⁴ Pentru A. Candrea, *Poreclele la români*, București, 1895, p. 8, există o deosebire de frecvență între *poreclă* și *supranume* („Dacă porecla dată cuiva de către o persoană este repetată și de alții: la adresa aceleiași persoane, ea devine supranume”) și o deosebire de funcționalitate, porecla lovind „în năravul sau defectul cuiva”, fiind întotdeauna peiorativă, cîtă vreme supranumele își pierde această caracteristică, devenind un element auxiliar al numelui; pentru Șt. Pașca, *Nume de persoane și nume de animale în Țara Oltului*, București, 1936, supranumele „sînt în măsură să servească ca un mijloc în plus de identificare mai ușoară a unui individ” (p. 54) și sînt „un fel de nouă botezare a indivizilor, ocazională desigur” (p. 55); A. Stan, *Porecle și supranume în Valea Bistriței*, LR, VI, 1957, nr. 5, p. 42—44, face următoarea disociere: „Supranumele și poreclele au funcțiuni speciale: porecla este un element cu conținut afectiv, în timp ce supranumele n-a avut niciodată un astfel de conținut, sau, chiar dacă l-a avut la început, cu timpul l-a pierdut”. Și: „Atît supranumele, cît și poreclele au un important rol antroponomic, deoarece prin varietatea lor și mai ales prin calitatea lor de a fi expresive, sugestive, servesc, pe lîngă nume, ca un mijloc în plus de deosebire și de identificare a indivizilor”; Al. Graur, *Nume de persoane*, București, Editura științifică, 1963, p. 70, consideră distincția între *porecle* și *supranume* neinteresantă și utilizează termenul *poreclă*; M. Purcar-Gușeală, *Porecle (comuna Șimișna, raionul Dej, regiunea Cluj)*, LL, XIV, 1967, p. 146, adoptă termenul *poreclă* și pentru *supranume*, dar distinge între „porecle cu rol afectiv” și „porecle cu rol neafectiv”; în schimb, V. Țăra, *Supranumele românești din comuna Domașnea (Caraș-Severin)*, AUT, Seria Științe filologice, VI, 1968, p. 227, operează numai cu termenul *supranume*, făcînd deosebiri între *supranume ironice*, „care au un pronunțat caracter afectiv și vizează satirizarea, uneori chiar descalificarea, celui care le poartă”, și *supranume neutre*, „lipsite de caracter afectiv, satiric sau ironic, care nu slujesc decît la precizarea identității”; acestei terminologii i se aduce un corectiv de către M. Homorodean și N. Mocanu, *Din onomastica comunei Scărișoara (jud.*

vatra satului, a „gospodăriei de rădăcină“⁵ a fiecărei familii țărănești. Or, tocmai acest lucru este denumit prin *numele de pociumb* la Belinț, unde *poșump*, pe lângă sensurile de „țărăș, stîlp de lemn, buturugă“, îl are și pe acela de „vatră părintească, locul cu casa, curtea și grădina moștenite din moși-strămoși“ (belințeanul zice : „Io m-am născut în poșumpu ăsta“) sau prin *porecla de hei* la Drăguș (Brașov), unde *hei* înseamnă „locul ocupat în vatră de o gospodărie“⁶. Deci *numele de pociumb* sau *de hei* este mai mult decît un antroponim și mai mult decît un toponim, el se află undeva la interferența dintre toponimie și antroponimie, avînd o dublă încărcătură semantică, denumind *locul* moștenit de drept de o familie în vatra satului și, prin aceasta, pe însuși *capul de gospodărie* cu întreaga familie posesoare a locului : el este un *topo-antroponim*⁷. Constituit dintr-un nume propriu (a cărui proveniență este de interes strict lingvistic), se poate folosi simplu și atunci se referă la : capul familiei („*Ticu* e un bun grădinar.“), toată familia („*Ticu* nu și-a turnat trotuarul.“) sau la gospodărie („L-am ajuns prin dreptul lui *Ticu*.“) sau se utilizează cu articolul posesiv-genitival invariabil *a* : *A lu Ticu*, avînd semnificație colectivă sau referindu-se la un singur membru al familiei dedus contextual.

Dacă l-ai întreba pe *Mircea lu Ticu* care e batjocura lui, ți-ar spune că aceasta este batjocura sa — adică numele de *pociumb* — întrucît el n-are un al patrulea nume. Dar, întrebîndu-l care e numele de *pociumb* al lui Constantin Pătruț, ți-ar răspunde *Pobiru*, și apoi care-i batjocura lui Tică lui Pobiru, ți-ar spune că e *Pitulicu*. Deci distincția între *nume de pociumb* și *batjocură* este semiconștientizată la belințeni, iar noi va trebui să fim foarte atenți la întrebările puse și la răspunsurile primite, pentru a putea discerne între unul și altul.

Alba), StUBB, Series Philologia, XIV, 1969, fasc. 2, care propun termenii *supranume subiective* pentru „supranume ironice“ și *supranume obiective* pentru „supranume neutre“; Ion T. Stan, *Porecle și supranume din comuna Sohodol (raionul Cîmpeni, regiunea Cluj)*, StUBB, Series Philologia, XIII, 1968, fasc. 1, p. 101, consideră că *poreclele* „nu individualizează o persoană, ci o familie“; Sanda Golopenția-Eretescu, *Clasificarea prin „numiri“*, I, REF, XVII, 1972, p. 151, vorbește de „numele din bătrîni“ (supranumele); I. Roșianu, *O problemă de onomastică în discuție : categoriile antroponimice*, LR, XXV, 1976, nr. 3, p. 300, vorbește de *supranume afective* și *neafective*, împărțindu-le pe primele în două categorii : *peiorative* (sau *porecle*) și *admirative* (calificative); Christian Ionescu, *Observații asupra sistemului antroponimic românesc*, LR, XXV, 1976, nr. 5, p. 526, abordează problema din punct de vedere structuralist, deosebind în cadrul formulelor antroponimice neoficiale segmentul *supranume individual* și segmentul *supranume de grup*, acesta din urmă fiind și el, după funcțiunea denotatoare, de mai multe feluri : *supranume de familie*, *supranume de neam*, *supranume colectiv*; și exemplele s-ar putea înmulți.

⁵ H. H. Stahl, *Contribuții la studiul satelor devălmașe românești*, vol. II, București, Editura Academiei R.P.R., 1959, p. 150—151.

⁶ *Ibidem*, p. 126.

⁷ Al. Graur, *op. cit.*, p. 92, remarcă mai mult în treacăt și în legătură cu relația dintre numele de persoane și cele geografice, fără a stăruia asupra acestei evidente realități onomastice pe care o discutăm aici : „S-a zis *mă duc la Seceleanu*, înțelegîndu-se prin acest nume o persoană, dar în același timp casa, curtea, moșia lui, astfel încît și după ce persoana astfel numită n-a mai existat sau cînd te duceai la altă persoană din același loc spuneai tot la *Seceleanu*, pînă cînd numele persoanei a ajuns să fie folosit în mod normal pentru a denumi locul sau localitatea“.

O privire paralelă asupra numelui de pociumb și a numelui de batjocură va pune mai bine în lumină specificul fiecăruia dintre ele.

În timp ce funcția numelui de pociumb este aceea de a indica *proprietatea* și *apartenența* la o anumită familie și de a *identifica*, funcția batjocurii este de a *sanționa* devierile de la norma comună. De aceea, batjocura este *individuală* și *netransmisibilă*, cită vreme numele de pociumb este *colectiv* și *se moștenește* din tată în fiu. (Se spune *Șchioapa lu Dodu*, formulă care utilizează batjocura *Șchioapa* pentru individualizare și numele de pociumb *Dodu* pentru a indica apartenența la grupul familial.) Fiind individuală, batjocura este *expresivă*, *relevantă*, spune ceva despre purtător ; numele de pociumb este *neutru* din acest punct de vedere.

Batjocura *înțeapă*, *supără*, *irită sensibilitatea* persoanei purtătoare, nu este acceptată de către ea, pe cînd numele de pociumb este *acceptat fără opoziție*, omul se naște cu el și-l poartă ca pe un titlu de noblețe. („*Lu Monopol* nu-i place să-i zici așa ; io nici nu-i spun așa, că știu că se supără ; dar dacă-i zic *a lu Covaciu* nu se supără.“ ; „*Astea noi* (numele de batjocură — n.n.) is măi băzucuritoare ; nu le place să le zică așa.“ ; „*Pătru Lăcătu* ar fi gata să-ți dea cu paru-n cap ; nu i-i ciudă de alta nimic, numa de *Pătru Lăcătu*.“ ; „*Nu* le place, nu le convine, dar n-au încotro ; cînd te buzărește unu și te vede că ți-i ciudă, încontinuu îți zice așa ; dar scandal nu s-o-ntîmplat.“ În schimb, numele de pociumb, pe care belințenii îl numesc tot batjocură sau poreclă (*prolecă*) nu provoacă reacții : „*Nu* mi-i ciudă, că după băzocura asta se știe cine mi-s, ce să-mi fie ciudă ?“ ; „*Dacă* li-i băzocura așa, nu se supără nime ; cînd Costică lu Borcău vine beat și-mi zice *Brozboane*, io să mă mîinii ? Nu se minie nime.“ ; „*Nu* mă supăr că-mi zice *a lu Boată*, că așa mi-i proleca.“).

Numai în rare cazuri omul încetează de a mai reacționa violent la batjocură : „*Lu Pișidol* nu i-i măi năcaz că-i zice așa ; el s-o obișnuit.“ În cazuri și mai rare, batjocura îi face chiar plăcere, îl măgulește : „*Mitru lu Pătrupascu* îi zice lu tată-su *Nica Achim* (reputat cîntăreț de muzică populară bănațeană — n.n.), iar el îi fâlos.“

Batjocura *ia naștere sub ochii noștri*, în împrejurări pe care avem puțința să le cunoaștem, este legată de realitățile imediate, curente, pe cînd numele de pociumb *vine din trecut*, izvorit din circumstanțe pe care, de cele mai multe ori, nu le mai putem ști.

În sfîrșit, batjocura se poate transforma în nume de pociumb, extinguindu-se la întreaga familie și tocindu-și prin aceasta expresivitatea. („*Nouă* ne zicea *a lu Hoancă*, dar fiind în familie un om mic și gras, i-or zis *Buș* și nouă *a lu Buș* ; azi nu mai știe nime de *Hoancă*.“ ; „În familia noastră a fost un om care se tot îmbăta și lumea zicea : Uite ce șod îi ! Și *Șodu* (=caraghiosul, n.n.) i-o rămas numele și nouă *a lu Șodu*.“ ; „*Strămoșu* meu alerga după iepuri și i-or zis *Iepure*. Cînd eram mai mici și el era cam bolnav, îi ziceam *Iepure* și el se lua după noi, îi era ciudă, dar nu ne putea ajunge ; după moartea lui ne-or zis și nouă *a lu Iepure*.“ Cît privește numele de pociumb, el nu se transformă în batjocură, cel mult poate fi înlocuit cu un alt nume (de batjocură sau de pociumb).

3. Ca pretutindeni în mediul rural, întîlnim și la Belinț două sisteme onomastice utilizate pentru fiecare individ : unul oficial, constînd din nume (de familie) și prenume (nume de botez) : *Lipovan Ștefan*, *Lipovan Sofia* ; și altul popular-cutumiar, constînd din numele de botez (de cele mai multe ori sub formă hipocoristică sau diminutivă) și numele de pociumb : *Ștefi lu Bóscotă*, *Sofica lu Bóscotă*. Ambele sisteme utilizează un nume

dobândit — individual — și unul moștenit — de apartenență — capabile să marcheze situații sociale și juridice referitoare la descendenți. Primul sistem onomastic, la care obligă legea, este folosit numai în acte, atunci când se vine în contact cu viața de stat, cu organele administrative, școala, armata etc., câtă vreme în viața zilnică, în procesul comunicării prin limbă dintre oameni, primul sistem trimite curent la al doilea sau al doilea îl ignoră cu desăvîrșire pe primul.

3.1. Spre pildă, deoarece mai mult de o treime din numele de familie din Belinț nu sînt unice, ci se repetă cu o anumită frecvență, sistemul onomastic oficial este folosit nuanțat de la instituție la instituție. Consiliul popular, C.A.P.-ul, Cooperativa de consum și Miliția, pe lângă nume și prenume, insuficiente pentru a identifica individul, specifică și gospodăria de rădăcină, „pociumbul“, dar prin numărul de casă : *Doboșan Ioan 408, Tirziu Dumitru 582* etc. Școala, pe lângă nume și prenume, specifică microgrupul (clasa) din care face parte elevul : *Gherga Maria cl. a VIII-a A, Gherga Mioara cl. a VIII-a B* etc. Biserica utilizează (la cununii etc.) sistemul onomastic oficial (în forma prenume + nume de familie) cu adaosul numelui de pociumb (simplu sau cu articol posesiv) : *Stelian Durlă (a lu) Birca* ; chiar în registrele de evidență a cununiiilor, nașterilor, deceselor, preotul pune, după numele de familie, și numele de pociumb, ca o inovație a sa, necerută de rubricăție, pentru a-i fi mai ușor să identifice oamenii.

Dar toți lucrătorii din instituțiile acestea, în măsura în care sînt belințeni, atunci când au îndoieli asupra identității persoanei despre care e vorba, se interesează de numele de pociumb. La o adunare a cooperativei agricole de producție, un membru cooperador a utilizat cele două sisteme onomastice astfel : „Propun ca din comisia de propuneri să facă parte următorii : *Șoldan Dimitrie — Mita lu Șpenț, Șoldan Dimitrie — Mitruț lu Șoldan, Adam Ioan — Ion lu Pelau* etc.“⁸

3.2. Să examinăm acum mai amănunțit felul în care funcționează sistemul onomastic cutumiar. „Orice om trebuie, în acest sistem, să fie «al cuiva»“⁸. „Numele oamenilor nu sînt niciodată pur individuale, în sensul că ele nu au drept scop numai identificarea unui individ, ci și, în același timp, să indice și apartinerea acestuia de un anumit grup social. Acest rezultat se obține printr-un sistem de două nume, unul individual, altul al grupului social căruia îi aparține individul. Studiul onomasticii este deci un mijloc indirect de informare asupra felului în care indivizii se încadrează în grupul lor social. A studia onomastica este a studia indirect înseși regulile de a fi ale structurii sociale“⁹.

Am citat aceste constatări ale lui H. H. Stahl fiindcă ele ne apar de maximă generalitate, valabile pentru orice comunitate țărănească, un îndreptar indispensabil pentru studiul antroponimiei în strînsă legătură cu societatea. Reținem că putem înțelege acest raport în adevărata sa lumină numai ținînd seama că sistemul popular de denotație personală are o funcție dublă, aceea de identificare și de indicare a apartenenței individului la grupul său social¹⁰. Cu această dublă funcție se utili-

⁸ H. H. Stahl, *op. cit.*, p. 127.

⁹ *Ibidem*, p. 126.

¹⁰ Natalia Cernăuțeanu, în articolul *Observații asupra sistemului de denotație personală în mediul rural*, LL, V, 1961, p. 77—78, ia în considerare numai funcția de identificare, de individualizare, subordonînd-o acesteia pe cea de indicare a dependenței.

zează cele mai multe nume de pociumb în convorbirile firești dintre săteni. Existînd în Belinț 516 gospodării, adică „poșumpuri“, este firesc să întîlnim 516 nume de pociumb. Cele mai multe sînt unice : 294 (56,9%) ; 75 se întîlnesc de cîte două ori, 19 de cîte trei ori, unu de cîte 4, 5 și 6 ori. Ceea ce înseamnă că inventarul de nume de pociumb cuprinde 391 de nume (cu 52 mai mult decît al numelor de familie). Dacă funcția numelui de pociumb ar fi fost numai de identificare, ar fi trebuit ca toate cele 516 nume să fie unice, pentru a se evita orice posibilitate de confuzie. Dar, pe lîngă această funcție, și în primul rînd, numele de pociumb indică locul din vatra satului și apartenența individului la o gospodărie. Există chiar opt nume de pociumb care denumesc numai grădinile din intravilan al căror proprietar are un nume de pociumb cu totul diferit ; numele acesta de grădini este numele de pociumb al fostului proprietar.

Între familiile cu numele de pociumb de frecvență 2 și 3, de cele mai multe ori există o relație de rudenie sau de proprietate, evidentă la analiza unor cazuri concrete. De pildă, o familie cu numele de pociumb *Dungă* moștenește un loc de casă mai spre centrul satului, unde își construiește o casă nouă și se mută în ea, transplantînd și numele de pociumb. Vechea proprietate o vinde unei familii venite din altă localitate, care preia automat și numele de pociumb al fostului proprietar, ceea ce dă naștere la două nume de pociumb identice. Un alt caz : *Albu* cumpără un lot, construiește o casă pentru băiatul și nora sa, care se mută acolo, încît gospodăria de rădăcină și noua gospodărie ajung să aibă același nume de pociumb : *Albu*. Sau : *Trincă* își cumpără un lot în centrul satului, unde își construiește o casă nouă și se mută în ea, o dată cu numele de pociumb, iar vechea proprietate o vinde la două familii venite din alt sat, care întemeiază două gospodării aparte, dar numite cu același nume de pociumb — *Trincă* — încît acesta ajunge să aibă frecvență 3.

Frecvența 4 a numelui de pociumb *Giună* se explică astfel : trei familii sînt înrudite între ele (gradul de rudenie este îndepărtat), iar a patra este o familie venită din alt sat, care a cumpărat un lot aparținînd unei familii *Giună* și și-a întemeiat acolo o gospodărie, preluînd și numele de pociumb al fostului proprietar. Dar pe lîngă *Giună*, această familie este numită tot mai mult cu numele *Țanu* (hipocoristic de la *Lucian*, numele de botez al capului de gospodărie).

Cu frecvența 5 este numele *Cincă* : două familii sînt înrudite între ele, alte două de asemenea, a cincea nu are nici o legătură de rudenie sau de proprietate cu celelalte, după cum nici între cele două grupe de familii înrudite nu se poate constata o asemenea legătură. Noi credem că numele *Cincă* se poate explica printr-o migrație îndepărtată din localitatea Cîncă (de lîngă Bocșa Montană, jud. Caraș-Severin), astăzi dispărută.

În sfîrșit, frecvența 6 a numelui *Moisă* se explică astfel : două familii sînt înrudite, alte două de asemenea, una n-are legătură cu nici care dintre ele, iar a șasea, venită din altă localitate, poartă numele *Moisă* după numele de botez al capului de familie. Deci 4 grupe de familii fără nici o legătură între ele.

3.3. Cu funcție de identificare, numele de pociumb se utilizează în forme diferite :

a) Nume de pociumb ca atare : *Țilă*, *Mantu* — pentru a indica, dacă se vorbește despre un singur individ, de obicei capul de gospodărie sau un

alt bărbat, subînțeleș contextual, aparținând „pociumbului“ lui Țilă, Mantu etc., iar dacă referirea nu este precisă — pentru a indica întreaga familie.

b) Nume de pociumb cu articolul posesiv-genitival : *A lu Țilă, a lu Mantu* — denumire colectivă pentru familie sau denumire individuală pentru un membru al familiei dedus contextual.

c) Derivat de la numele de pociumb cu sufixul *-oń* (la plural articulat) : *Țilóni, Măntóni* — ca nume colectiv, pentru întreaga familie.

d) Nume de botez (adesea hipocoristic sau diminutiv) + nume de pociumb în genitiv : *Ion lu Țilă, Mărie lu Țilă, Neluțu lu Mantu, Leana lu Mantu, Ionuț lu Dicu* — pentru a indica un anume membru al pociumbului.

e) Derivat de la nume de pociumb cu sufixul *-oańe* (femininul lui *-oń*) : *Țiloańe, Măntoańe* — pentru a indica o femeie care aparține pociumbului, de obicei pe soția capului de gospodărie sau pe o altă femeie din acel pociumb, subînțeleasă contextual.

f) Termen de respect ¹¹ + numele pociumbului : *Moș Albu, Moș Săi-manu* — pentru a indica pe capul de gospodărie.

g) Termen de respect + numele de botez (adesea diminutiv sau hipocoristic) + numele de pociumb (adesea la genitiv) : *Moș Costică Belințanu, Moș Ion lu Ruja* — pentru capul de pociumb ; sau : *Cea Ion lu Belințanu, Nana Lena lu Pufă* — pentru un membru care aparține pociumbului.

4. La o deplină înțelegere a mecanismului de constituire a numelor de persoane, a structurii și funcționării sistemelor onomastice putem ajunge prin cercetarea lor în strînsă legătură cu principalele momente ale ciclului biologic uman : *nașterea și căsătoria*.

4.1. Prin naștere, individul primește automat, fără nici un fel de ceremonial, două nume : unul din sistemul onomastic oficial (numele de familie) și unul din sistemul onomastic cutumiar (numele de pociumb), ambele cu funcție de integrare și apartenență la grupul familial și cu funcție juridică.

Referindu-se la numele de pociumb, cîțiva dintre subiecții anchetați ne-au dat următoarele răspunsuri : „Numele nostru tot așa o rămas din moștenire-n moștenire.“ ; „Lu moșu meu i-or zis *Giuca* și așa ne zice și nouă, poșumpu nu s-a schimbat, tot a rămas. Băzócura (citește : numele de pociumb) nu se poate schimba, rămîne moștenitură.“

Lucrul acesta este valabil și pentru copiii născuți din flori sau din adulter : întotdeauna ei vor primi numele pociumbului în care se nasc. („Tot numele din casă îl poartă.“ ; „La mine acasă s-o făcut, îi a meu.“ ; „O fost un proverb din bătrîni : cine-i în ocol îi tata gol.“)

Numai cînd persoana respectivă nu este de față, oamenii mai utilizează — din maliție — numele de pociumb al tatălui adevărat sau presu-

¹¹ În Belinț, cei mai uzitați termeni de respect sau politețe sînt : *moș*, pentru un bărbat care-ți poate fi — ca vîrstă — bunic ; *babă* și *maică*, pentru o femeie care-ți poate fi bunică ; *uică*, pentru un bărbat care-ți poate fi tată ; *mamă*, pentru o femeie care-ți poate fi mamă ; *ceace* (sau *cea*, formă obținută prin haplologie), pentru un bărbat care-ți poate fi frate mai mare (termenul reprezintă, de fapt, rostirea bănățeană a lui *tetea*, folosit în alte regiuni ale țării) ; *nană* (sau *na*, prin haplologie), pentru o femeie care-ți poate fi soră mai mare. Mai rar se folosesc termenii : *baci*, *nene* (dar numai sub forma *nea*) și *ceaică*, *tată*, *uină*. Alte amănunte la V. Scurtu, *Termenii de înrudire în limba română*, București, Editura Academiei R.S.R., 1966.

pus a fi adevărat : „Vorbesc oamenii între ei, dar nu se poate spune pe față.“ ; „Cunosc un caz, dar nu vreau să vi-l spun. Lumea îi zice după tata lui adevărat. Dar nu pot să vă spun.“

Iată acum un caz când copilul primește două nume de pociumb : *Victoria lu Dicu* s-a măritat în casă cu *Giță lu Fleorcu* ; a născut un băiat : *Mitru lu Dicu*, apoi s-a mutat în casa părintească a soțului, numindu-se de-acum *Victoria lu Fleorcu*, iar băiatul *Mitru lu Fleorcu*, dar și *Mitru lu Dicu*. (A mai născut la Fleorcu o fată, care este numită, cum e și firesc, numai a *lu Fleorcu*.)

4.2. Ceea ce frapează mai întâi pe cercetătorul care abordează studiul legăturii dintre antroponimie și schimbarea stării civile prin căsătorie este penuria bibliografică referitoare la această problemă, dovadă că ea a fost constant neglijată. În afara lucrării lui H. H. Stahl, la care am mai făcut trimiteri în cuprinsul acestui studiu, nu cunoaștem alte contribuții citabile. Or, pentru surprinderea dinamicii social-antroponimice, chestiunea prezintă o indiscutabilă importanță.

4.2.1. Așadar, ce modificări se petrec prin căsătorie în numele de pociumb, cele mai substanțiale și semnificative din punct de vedere social-economic ?

Întrucît „gospodăria, adică unitatea socială a familiei încheiate în forme economice, este realitatea socială esențială“, iar „indivizii nu sînt decît membrii trecători ai acestei unități permanente“¹², regula onomastică generală este că orice nou venit în familie (fie ginere, fie noră) va trebui să ia numele gospodăriei, numele pociumbului în care de-acum înainte este parte integrantă.

Pentru bărbatul sau femeia veniți din alt sat să se căsătorească în Belinț și căroră, prin urmare, numele de pociumb părintesc nu li se cunoaște de către comunitate, n-am înregistrat excepții de la această regulă : lor li se acordă de îndată numele de pociumb al socrilor. Când însă căsătoria are loc între tineri din sat, vom înțilni, mai ales la bărbați, oarecare rezistență în aplicarea regulii generale, în sensul că numele de pociumb părintesc va coexista o perioadă de timp sau chiar toată viața cu numele de pociumb al socrilor.

Printre cauzele care pot explica acele cazuri particulare de menținere a numelui de pociumb părintesc și după ce bărbatul sau femeia a intrat într-un alt pociumb, cauze care întîrzie procesul de asimilare a vechiului nume de pociumb de către noul nume sau îl împiedică să se producă vreodată, am putut stabili următoarele :

a) În gospodăria în care intră bărbatul lipsesc socrii : Ioan Adam, ginere la Cumu de aproape 30 de ani, e numit arareori cu numele de pociumb al soției : *Ion lu Cumu*, cunoscut mai ales sub numele de pociumb părintesc : *Ion lu Pelau* (căci „el n-are socru, nici n-o avut“).

b) Moartea socrilor survenită pînă a nu se consolida denumirea ginelei după noul pociumb : *Ion lu Lisu*, ginere la Isac, se numește un timp și *Ion lu Lisu* și *Ion lu Isac* ; la scurtă vreme de la căsătorie, murindu-i socrilor, revine la un singur nume — cel părintesc : *Ion lu Lisu*.

c) Prestigiul de familie înstărită al pociumbului părintesc face ca numele de pociumb să se prelungească dincolo de căsătorie la bărbatul

¹² H. H. Stahl, *op. cit.*, p. 128.

sau femeia care pleacă din casă : „Dacă îs amîndoi mai bogați, se zice și a lu unu și a lu altu, cum îi la Ioțcu : *Mărioara lu Ioțcu*, dar și *Mărioara lu Țăranu* sau *Țărana*, fiindcă o venit la Ioțcu de la Țăranu al bogat.“

d) Cînd persoana este o individualitate bine conturată, aparte, chiar bizară, asimilarea nu se produce : „*Costică lu L.* o fost ginere la P. ; lui nu i-or zis *a lu P.*, pentru că pe el lumea nu l-o socotit normal ; și n-o intrat în familie, nu l-o iubit nime în familia aia, nici măcar fata lui.“

Din cele arătate mai sus se poate vorbi despre o *durată socială* a asimilării onomastice a celui ce intră prin căsătorie într-un nou pociumb. Această durată variază în funcție de mai mulți factori :

a) Cînd ginerele sau nora sînt originari din altă localitate, asimilarea se petrece automat, fără a mai fi necesară scurgerea unui anumit interval de timp.

b) În cazul femeilor ce se mărită în sat, perioada schimbării numelui de pociumb este scurtă, de la cîteva luni la cel mult doi ani, în funcție de diferența de stare materială a celor două familii încuscite : „Lu fata mea imediat i-or zis *Mărioara lu Brăican*, că Brăican o fost măi bogat ca mine. Ce să-i zică *a lu Pancea* ? Că i-o am fost om măi sărac.“ Dacă însă diferența de stare materială este mică sau inexistentă, femeia poate purta toată viața două nume de pociumb (cf. supra).

c) Bărbații care se însoară în sat se integrează onomastic mai greu în noua gospodărie, avînd nevoie pentru aceasta de o durată de timp mai îndelungată, de la un an la 20 de ani. „Gineri-miu o stat la mine 3 ani, dar nu i-o zis nime *Giță lu Dicu*, numa tot cu numele lui, *Giță lu Fleorcu*.“ sau : „Nepotu-miu, *Ion lu Talpeș*, îi căsătorit de 4 ani, dar abia acum am auzit să-i zică și *Ion lu Ginu*.“ etc.

Orice bărbat e un virtual cap de gospodărie, poartă în sine această calitate exprimată prin numele său de botez și de pociumb. Două nume de pociumb identice — al socrului și al ginerelui — ar conduce la situația aberantă a existenței a doi capi de gospodărie în același „pociumb“, de aceea ele se exclud. Gineretele trebuie să „candideze“ la statutul de cap de gospodărie o perioadă de timp, în care poartă două nume de pociumb, al părinților și al socrilor. Numai după împlinirea acestui stadiu de candidatură (prin moartea socrului, prin slăbirea autorității morale ca șef de familie a socrului, prin consolidarea poziției ginerelui în familie etc.), cîștigă dreptul definitiv de a fi cap de gospodărie și de a-și schimba numele de pociumb al părinților cu al socrilor. În sensul acesta trebuie înțelese unele răspunderi ale informatorilor, de tipul : „pînă moare o generație din casă“ sau „pînă-i sita nouă“ (adică : „pînă începe să aibă și gineretele copii“).

Fie că e vorba de femeie, fie că e vorba de bărbat, impunerea numelui de pociumb al socrului cunoaște o anumită *gradatie spațială*. Mai întii, numele pociumbului în care intră persoana prin căsătorie este vehiculat de vecinii respectivi, ca un haló care iradiază apoi progresiv, extinzîndu-se în tot satul : „Vecinii de pe ulița unde se duce ginere sau noră îi zic mai repede cu noua batjocură (citește : nume de pociumb) decît vecinii de pe ulița lui.“ ; „*Ion lu Moisă*-i ginere la Țord, de patru ani. Vecinii-i zic *Ion lu Țord*, dar ăialalți oameni din sat îi zic tot *Ion lu Moisă*.“ ; „Cînd m-am dus la Ceicu, mi-or zis *Tică lu Ceicu*, numa vecinii mei de pe Darva (numele unei străzi — n.n.) mi-or zis tot *Tică lu Gîrțu*.“

Răspîndirea unanimă în sat a noului nume — în cazul bărbaților — coincide cu sfîrșitul stagiului de candidatură la starea de cap de gospodărie.

4.2.2. E firesc să ne întrebăm acum ce retroacțiune are *divorțul* asupra numelui de pociumb. În regulă generală, despărțirea soților se soldează cu recîstigarea numelui de pociumb original sau — cum plastic se exprimă un informator — „fiecare revine la matcă“. Excepție fac următoarele cazuri :

a) „Babica lu Pătruca, că mi-o fost babă de buric, s-o răznit de Pătruca, dar tot *Mărie lu Pătruca* i-o zis toată lumea.“ Cazul acesta comportă următoarea explicație : Mărie lui Pătruca a venit noră în pociumbul lui Pătruca din pociumbul lui Bălinceanu și a trăit mai bine de 20 de ani împreună cu soțul ei. După divorț, ea nu s-a reîntors la Bălinceanu, ci s-a mutat cu băiatul său într-o altă casă care aparținea tot lui Pătruca.

b) „Pătru lu Mutu o plecat de la Mutu și tot *Pătru lu Mutu* i se zice.“ Cum se explică ? Bărbatul e original din Bihor, s-a căsătorit în Belinț, la Mutu, a plecat apoi de la soție, s-a recăsătorit cu o localnică, dar n-a intrat în pociumbul acesteia, ci și-au construit împreună o casă pe un lot primit de la C.A.P., deci au înființat un nou pociumb, care a primit numele bărbatului așa cum a fost el cunoscut de comunitate înainte.

c) „Soră-mea Lena, divorțată de Costică lu Bocă, se numește și acum *Lena lu Bocă*.“ Fiindcă, după 20 de ani cît a stat la Bocă, a plecat de la soț, dar nu s-a reîntors în pociumbul părintesc, nu s-a recăsătorit într-un alt pociumb, ci a plecat la oraș, încît pentru sat a rămas cunoscută cu ultimul nume, *Lena lu Bocă*.

4.2.3. Și în privința *recăsătoriei* funcționează aceeași regulă generală : se adoptă numele pociumbului în care intră bărbatul sau femeia, într-un timp mai scurt sau mai îndelungat, în funcție de factorii pe care i-am discutat cînd ne-am referit la consecințele onomastice ale căsătoriei. Cîteva exemple pot întări această afirmație :

a) „Cînd am plecat de la Buroi și m-am dus la Catița, tot cu numele meu dintîi mi s-o zis : *Brîndușa lu Ianăș*, că n-am stat atîta“ (un an).

b) Tică lui Gîrțu, fost ginere la Ceicu, s-a recăsătorit la Crîsta, unde a stat numai șase luni, timp insuficient pentru a fi numit *Tică lu Crîsta*. A fost cunoscut în această vreme cu numele părintesc, *a lu Gîrțu*.

c) „Roman o venit din Ohaba ginere la Iagoda. Cînd i-o murit muieirea și-o venit la mine, i-or măi zis 2—3 ani și *Roman lu Iagoda*, dar după aia — *Roman lu Utu*, ca mie.“

d) „Primul bărbat, Franț lu Sirbu, o stat la mine doi ani. Toți i-or zis *Franț lu Sirbu*, nu *Franț lu Zăicu*, după pociumpul meu. Al doilea, Ion lu Șonc, o stat la mine un an ; era băutor. Io m-am măritat numa după interes, după avere. Amîndoi or avut pămînt. La sărac n-am vrut io să mă duc, că am fost io săracă dăstul. Și lui i-or zis tot *Ion lu Șonc*. Io am rămas tot cu numele de *Lencuța lu Zăicu*.“ Pînă aici regula se confirmă. La a treia căsătorie întîlnim abaterea : acum informatoarea s-a măritat într-un pociumb străin, la Pătrupascu, cu unul „măi cinăr (tînăr) ca mine, om cumine, n-o băut, n-o doonit (fumat)“, într-un cuvînt un om cu personalitate destul de ștearsă. Fapt pentru care femeia a continuat să-și mențină numele original, scăpat teafăr din trei căsătorii : *Lencuța lu Zăicu*.

4.2.4. Situația *concubinajului durabil* nu prezintă nici un fel de particularități față de căsătoria legitimă în ceea ce privește numele de pociumb, „nu contează că-i cununat sau nu“, căci „multă lume în sat nici nu știe că-s cununați sau nu“. În concluzie : „Care-i gazdă ăla-i numele de băzocură“ (citește : de pociumb).

4.2.5. Toate faptele prezentate aici în legătură cu destinul numelui de pociumb după schimbarea stării civile a purtătorului, credem că oferă suficiente elemente pentru a întregi observațiile noastre referitoare la semnificația numelui de pociumb.

Astfel, putem afirma fără nici o rezervă că numele de pociumb adoptat de ginere sau noră înseamnă o identificare a acestora cu proprietatea, cu „pociumbul“ în care intră. Dacă numele de pociumb marchează onomastic apartenența individului la o anumită gospodărie, statut dobândit prin naștere, trecerea individului dintr-o gospodărie într-alta, deci schimbarea apartenenței, atrage după sine în mod necesar schimbarea numelui de pociumb vechi cu cel nou. Este actul nescris care consfințește un transfer de proprietate, în acest caz un transfer de bunuri umane. Ideea aceasta de proprietate se desprinde nu numai din interpretarea faptelor înregistrate de noi, ci chiar din unele răspunsuri ale informatorilor, în mentalitatea cărora stăruie conștientizat această realitate : „Ginerele meu îi *al meu* deocamdată și numai după aia îi a lui averea.“ ; „Îi socotită ca o fată în familie, nu ca o noră, d-aia-i zice cu numele de băzócură (= pociumb) al socrilor.“ ; „Dacă s-o dus un sărac — cum o fost pă vremuri — ginere la un bogat, el o trebuit să se lege de averea ăluia și să-și schimbe băzócura (=numele de pociumb), că a lu ăl bogat o fost măi tare. Acu nu să măi ia după avere, să ia după mince : s-o văzut că și ăl sărac poate fi măi cumince ca ăl bogat, că și el își poate face planul de muncă pentru lucrul lui. Mie nu mi-o măi trebuit pă ei (=pe cei bogați) să mă-nvețe cum să trăiesc.“ ; „Pă vremuri oamenii țineau mult la băzócura lor (=numele de pociumb) și erau mîndri, măi ales ăi bogați, să li se zică *a lu cutare*“.

5. Mai sînt și alte situații sociale pe care le-am întîlnit în timpul investigațiilor noastre și care prezintă interes în ceea ce privește numele de pociumb, venind să aducă un plus de lumină asupra acestei noțiuni și să demonstreze o dată mai mult importanța gospodăriei de rădăcină în viața social-economică a satului.

5.1. E vorba mai întîi de așe-zisele situații de *ținătură* sau de *ținere*. Există bătrîni, izolați sau în cuplu, care, din cauza lipsei de progenitură, spre sfîrșitul vieții caută să primească în pociumbul lor perechi mai tinere, rude sau străini, care, în schimbul averii, să le asigure bătrînețea, să-i *țină*. Întrebarea este care dintre cele două nume de pociumb — al celor ce se dau „la ținătură“ sau al „ținătorilor“ — triumfă în asemenea împrejurare ? Răspunsul ar părea simplu : triumfă numele de pociumb în care intră tinerii. Dar analiza mai multor cazuri de felul acestora conduce la stabilirea altei reguli generale : atît bătrînii, cît și tinerii își păstrează numele de pociumb originar, iar după moartea celor bătrîni se impune numele de pociumb al tinerilor : „Io am fost ținător la Ciurcanu, dar nu-mi zice nime *Costică lu Ciurcanu*, numa tot *Costică lu Pancea*.“ Explicația pe care o dăm este următoarea : ca să se impună numele de pociumb al bătrînilor și asupra celor tineri, ar trebui ca aceștia să treacă prin acel stagiul de candidat la statutul de cap de gospodărie, de proprietar, adică să ființeze o perioadă de timp ca parte a proprietății celor bătrîni. Or, lucrul acesta nu se mai întîmplă, căci conversația stabilită în cazurile de „ținătură“ face să se sară peste acest stagiul, tinerii devenind de la început proprietari sau co-proprietari, cu condiția să asigure întreținerea bătrînilor pînă la moartea lor.

Întîlnim și de data aceasta abateri, cazuri speciale, care comportă fiecare în parte o altă explicație :

a) „Vetuța lu Pătrupascu o luat p-a lu Gongea în tîneré ; lumea îi zice *a lu Gongea*“ — fiindcă soțul Vetuței a decedat tînr, făcînd posibilă asimilarea onomastică a Vetuței de către cei bătrîni.

b) După moartea bătrînilor, coexistă cele două nume de pociumb : al lui Driglu au fost „tînători“ la Roată ; lumea le zice și *a lu Driglu* și *a lu Roată*, spre a evita confuzia cu Driglu, pociumbul originar, în care a mai rămas un frate ; tot așa, *a lu Mășînă* se mai numesc și *a lu Băsói*, pentru că ai lui Mășînă au luat în „tîneré“ pe ai lu Băsói, dar în pociumbul lui Mășînă au mai rămas cîțiva membri, încît cele două nume de pociumb *Mășînă* ar fi venit în concurență.

c) Cînd „tînătorii“ sînt din altă localitate, deci nu li se cunoaște numele de pociumb, rămîne să viețuiască numele de pociumb al bătrînilor : tînătorii lui Gigea au fost — bărbatul, din Gruni, iar femeia, din Chizătău (sate învecinate) ; după moartea bătrînilor a continuat să li se spună *a lu Gigea*.

d) Unii bătrîni își părăsesc pociumbul, pentru a se muta în pociumbul celor tineri. În cazul acesta se explică mai lesne de ce, după moartea bătrînilor, tinerii își păstrează numele de pociumb originar. Mai interesant de remarcat este faptul că și numele pociumbului bătrînilor va continua să viețuiască, dar la cei ce ajung să locuiască în pociumbul acestora : „Mama cu tata meu or luat-o în tîneré pă Cati lu Vioru. Or dus-o la ei și i-or zis tot *a lu Vioru* sau *Vioroane*. Poșúmpu lu Vioru l-or dat lu Lenčuța de la Secaș (sat vecin — n.n.) și tot *a lu Vioru* o rămas.“

e) Iată și alt caz aberant : „Cînd Aurel lu Măcădonă l-o luat pă Iela în tîneré, i-or zis *Aurel lu Iela*“ — fiindcă Aurel și-a vîndut vechiul pociumb unor oameni veniți din Lunca Cernii (jud. Hunedoara), care au preluat și numele pociumbului, *Măcădonă*. Pentru Aurel s-a utilizat numele *Iela* spre a se evita confuzia cu noii veniți în pociumbul *lu Măcădonă*. După moartea lui Iela însă, Aurel revine la vechiul nume de pociumb, *Măcădonă*, care ajunge astfel să fie folosit pentru două gospodării.

5.2. Ultimele două cazuri discutate ne înlesnesc abordarea situației antroponimice a celor ce se stabilesc în Belinț din alte localități, a imigranților sau — cum le spun localnicii — a „aveniturilor“. În regulă generală, aceștia vor avea în componența numelui lor numele de pociumb al fostului proprietar : „Le zice de unde or cumpărat.“ ; „I-o ugit (=rămas) numele cum o fost de unde-or cumpărat : lu Tică Luncanu (=originar din Lunca Cernii) de la Ioșchiț tot *Tică lu Ioșchiț* îi zice.“ Uneori, numele de pociumb al fostului proprietar este precedat de adjectivul substantivizat derivat de la numele localității de baștină, la numărul plural, pentru a-i denumi pe toți membrii familiei : *Săcheșanii* (=originari din Secaș) *de la Bănăduc* ; *Criobărenii* (=originari din Crivobara) *de la Giună* ; *Băbșanii* (=originari din Babșa) *de la Coană* ; *Luncăanii* (=originari din Lunca Cernii) *de la Pincea* etc.

Să comentăm și abaterile de la această regulă :

a) Cînd pociumbul cumpărat este numai un lot de grădină, fără casă, urmînd ca noii veniți să-și dureze ei o gospodărie, se vor numi fie cu numele lor de familie devenit nume de pociumb (*a lui Pogeanu*, *a lu Panțoni*

etc.), fie cu forma hipocoristică sau diminutivală a numelui de botez devenită nume de pociumb (*a lu Tanu* < *Lucian*, *a lu Romonuț* < *Romulus*), fie cu numele de botez și numele localității de baștină cu prepoziția *de la* (*Ion de la Checheș*) sau derivatul adjectival de la localitatea de baștină (*Sofia Luncana*, *George Criobăreanu*), fie pur și simplu cu numele localității de baștină în formă articulată (*Făgimacu* „originar din Fădimac“).

b) Când două familii din altă localitate se întovărășesc pentru a cumpăra un singur pociumb din Belinț, în care vor înființa două gospodării separate, se impune ca nume de pociumb fie numele lor de familie sau de botez în formă diminutivală (*Tulea*, respectiv *Romonuț* — care nu este același *Romonuț* amintit mai sus), fie numele de pociumb al fostului proprietar, precedat de numele de botez al cumpărătorului cu prepoziția *de la* (*Ion de la Trincă*, *Ianoș de la Trincă*, spre a se deosebi de *Ion lu Trincă*, proprietarul vechi, care trăiește în alt pociumb din sat).

c) Iată și alte cazuri speciale : O familie venită din Hitiaș a cumpărat casa medicului din localitate și i se spune *a lu Doctoru*. După cîțiva ani vinde casa aceasta și-și construiește o alta într-un loc viran, dar păstrează numele *a lu Doctoru*. Sau : Ion Nediglea a venit ginere la Bălinceanu, din Gruni, și lumea l-a numit *Ion lu Bălinceanu*, dar și *Grunențu* (chiar soția sa folosea acest ultim nume); divorțează, obține o parte din grădina lui Bălinceanu, își amenajează aici o locuință, iar lumea continuă să-l numească *Ion lu Bălinceanu* sau *Gruneanțu*. În sfîrșit : Ionescu Gheorghe, stabilit în Belinț din Fădimac, cu peste 20 de ani în urmă, este numit în mai multe feluri : cu numele de pociumb din satul de baștină — *Zaică* ; cu numele de pociumb al proprietarului în grădina căruia și-a construit casa — *George din grădina lu Giorgiolan* ; cu numele localității de baștină — *Făgimacu* ; cu batjocura *George Burtosu*. Timpul va opera, desigur, o selecție.

6. Am dorit să arătăm în studiul de față că numele de persoane nu pot fi tratate static, împietrite în niște inventarii și glosări de lucruri moarte, ci în multiplele lor conexiuni cu datele curente ale vieții sociale.

Dintre toate numele de persoane — de familie, de botez, de pociumb și de batjocură — cel mai relevant din punctul de vedere al relației structuri sociale-antroponimie este numele de pociumb, simbol al gospodăriei de rădăcină — realitate esențială a societății rurale. Indicînd apartenența la o anumită gospodărie, numele de pociumb este cel dintîi solicitat pentru a identifica individul în comunitatea satească.

INHALTSANGABE

Eine sozio-linguistische Untersuchung vornehmend, und zwar die Beziehung zwischen sozialen Strukturen und Anthroponymie in einem Banater Dorf (Belinț — Kreis Temesch), führt der Verfasser einem neuen Namensbegriff ein : *numele de pociumb* (der Spitzname), welcher deutlicher die Funktionierung der Benennung des volkstümlichen Systems veranschaulicht. Dieser Begriff hat eine eigene Stellung in der volkstümlichen Namenkunde (Onomastik), er überschneidet sich mit den Begriffen *Toponym* und *Anthroponym* : er bezeichnet gleichzeitig die Wirtschaft und den Besitzer. Als Symbol der Erbwirtschaft — wesentliche Realität der Dorfgesellschaft — zeigt dieser Begriff die *Angehörigkeit* zu dieser Wirt-

schaft und wird als Erster zur *Identifizierung* des Individuums in der Dorfgemeinschaft gebraucht.

Nachdem dieser Begriff geklärt ist, veranschaulicht der Verfasser, an Hand vieler Beispiele, den Gebrauch dieses Namen mit Identifizierungsfunktion, wie auch in Verbindung mit den bedeutensten Abschnitten des Kreislaufes des menschlichen Lebens: die Geburt und die Ehe. Da die Geburt keinen Wechsel des Spitznamen herbeiführt, weil dieser Name von Generation zu Generation geerbt wird, kann aber die Vermählung einige Änderungen veranlassen. So, zum Beispiel, ändert sich häufig der Spitzname des Schwiegersohnes und der Schwiegertochter, und die *soziale Zeitspanne* des Übergangs vom Spitznamen der Eltern zum Spitznamen der Schwiegereltern dauert einige Monate oder auch einige Jahre, je nach verschiedenen Gründen, die der Verfasser ausführlich erörtert. Andere Spitznamenswechsel sind abhängig von der Scheidung und von der Wiedervermählung.

Die Untersuchung wird mit der Darlegung des Spitznamen im Falle der Alten, die sich im Unterhalt anderer Familien befinden, und im Falle jener, die aus anderen Ortschaften kommen, abgeschlossen.